

Neque vero eo anno inter minimas curas Ferrariensium ac Venetorum veteres de finibus controversiæ erant; ad quas tollendas Aloysius Mocenicus, multo ante a Senatu Procurator designatus, missus; ut una cum Alphonso sequestribus, inspectis locis, concordia ratio in perpetuum iniretur. Verum dum in eo versantur, negotiumque aggrediuntur, morbo Alphonso correptus, paucis diebus ex humanis excessit; Mocenicus in patriam rediit. Ex Alphonso Estensis obitu ingens contentionum seges in Italia suboritura videbatur. Eo namque sine legitima prole defuncto, ad Ecclesiam, cujus beneficio Ferraria circumjectisque regionibus potiebatur, ditiones illas pervenisse, constans opinio erat. Contra Alphonso ex testamento Cæsarem, Alphonso patrui filium, sed ante nuptias initas procreatum, omnium suarum ditionum heredem reliquerat; qui statim nobilium civium ac plebis consensu & plausu, maxima pompa ductus insignia suscepit. Inde omnium Principum hærebant animi; variæ hominum pro cuiusque voluntate animique affectu sententiæ. Nam etsi Pontificum amplitudo catholicæ religionis causa maxime optanda videretur; attamen eos viribus atque imperio augeri, non æque omnibus gratum erat, cum magnum Principum incrementum finitimis semper suspectum ac formidolosum habeatur. Hispanis quidem, Italiæ peramplam obtinentibus partem, quibus tot regiones parerent, Pontificum potentia minime pertimescenda erat; sed, ne viribus aucti quidpiam in Neapolitanum regnum, quod Ecclesiæ jure possident, molirentur, quos aliquando hostes experti forent, merito verebantur. Neque minus Pontificum incrementum Magnis Hetruriæ Ducibus officere existimabatur, quod sæpius gravissimæ de finibus inter Hetruscos ac Romanos controversiæ inciderent, si se occasio daret, in bellum quoque exarsura. Verum præter ceteros eam mutationem Venetos moleste laturos videbatur, qui pro Estensibus Principibus Pontifices, summa auctoritate, haud contemnendis viribus, finitimos essent habituri: inde frequentes finium contentiones, propinquæ diffidiorum causæ, quibus aliquando Pontificum mutua cum Venetis conjunctio turbaretur. Præterita quoque memoria repetebantur; anno M. CCCC. LXXXI. dum Xysti IIII. Romani Pontificis impulsu terrestribus maritimisque

1597

*Alphonso
Ferrariæ
Ducis obitus.
Cæsar
Estensis heres ab Alphonso dignus, insignia ducatus suscipit.*